

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 81/04

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. marca 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Paroplynový cyklus, a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. I. B., B., vo veci porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 152 ods. 4 a čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví číslo 0366/2003/04/T z 31. decembra 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Paroplynový cyklus, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2004 doručená sťažnosť Paroplynový cyklus, a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorá tvrdí, že došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 152 ods. 4 a čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Úradu pre reguláciu

sieťových odvetví číslo 0366/2003/04/T z 31. decembra 2003 (ďalej len „úrad“) z dôvodov uvedených v sťažnosti.

Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia označených základných práv navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť úradu na ďalšie konanie.

2. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde však sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len

„OSP“) v znení účinnom od 1. septembra 2003 v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci. Iným zásahom je aj nečinnosť orgánu verejnej správy.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Napokon podľa § 247 ods. 3 OSP predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

4. Z citovaných právnych noriem, najmä z čl. 46 ods. 2 ústavy vyplýva, že vo veci sťažovateľky je daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o napadnutom rozhodnutí najmä so zreteľom na to, že podľa tvrdení sťažovateľky toto rozhodnutie porušuje jej základné práva. Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.

K tomuto aspektu základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd už uviedol (II. ÚS 50/01): *„Vychádzajúc z uvedeného je preto úlohou súdu aj pri uplatňovaní Občianskeho súdneho poriadku ... a v spojení s čl. 46 ods. 2 poslednou vetou ústavy zisťovať, či rozhodnutie správneho orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmania [vrátane toho, uvedeného v § 248 ods. 2 písm. d) OSP], je vzhľadom na*

jeho obsah spôsobilé týkať sa základných práv alebo slobôd. V prípade, ak súd zistí, že tomu tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho preskúmania.“

Právomoc správneho súdnictva založenú čl. 46 ods. 2 ústavy nemôže podľa názoru ústavného súdu vylúčiť zákonné ustanovenie § 14 ods. 5 zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a preto neobstojí argument sťažovateľky, podľa ktorého je ústavný súd jediným orgánom súdnej ochrany, ktorý môže rozhodovať o namietanom porušení označených základných práv.

Je pravda, že podľa ustanovenia § 14 ods. 5 zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je rozhodnutie úradu napadnuté v konaní pred ústavným súdom vylúčené zo súdneho prieskumu, pričom v tomto ustanovení sa zdôrazňuje najmä to, že ide o rozhodovanie o regulácii cien, na ktoré sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

K tomu ústavný súd vo veci I. ÚS 3/01 uviedol: *„Požiadavka zakotvená v čl. 46 ods. 2 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemôže byť závislá od toho, v akom type (druhu) správneho konania (riadneho alebo mimoriadneho) sa rieši otázka, ktorá vzhľadom na svoju povahu nemôže byť vylúčená z právomoci súdu.“*

Ďalej ústavný súd poukazuje aj na to, čo je pevnou súčasťou posudzovania spôsobu výkladu a používania takýchto ustanovení obyčajných zákonov, akým je § 14 ods. 5 zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (porovnaj II. ÚS 50/01): *„Rešpektovanie tohto príkazu ústavnej normy (rozumej čl. 46 ods. 2 ústavy) je o. i. možné dosiahnuť výkladom zákonného predpisu týkajúceho sa rozhodovacej činnosti súdu ústavne súladným spôsobom. V situácii, keď ustanovenie právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne súladným a druhý ústavne nesúladným spôsobom), má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom. Pre súdy táto povinnosť vyplýva celkom jednoznačne z čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy. Keďže podľa čl. 144 ods. 2 ústavy môžu súdy namietať*

nesúlada všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou, sú tým viac zaviazané k ústavne súladnému výkladu každého zákona týkajúceho sa ich rozhodovacej činnosti. Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy. Ústavný súd už vo veci sp. zn. I. ÚS 37/95 rozhodol, že: „Otázku právomoci všeobecného súdu z hľadiska ústavou upraveného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 2 ústavy) treba posudzovať v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou“, pričom vo veci sp. zn. PL. ÚS 18/98 tiež potvrdil, že v prípade, ak dôjde k výkladu právnych predpisov inak ako ústavne konformným spôsobom, „môže to mať dopad na niektoré zo základných práv a slobôd“.

Takýto prístup ústavného súdu je potvrdený aj ďalšími rozhodnutiami (z poslednej doby II. ÚS 236/02 a III. ÚS 138/03). Vo veci sp. zn. III. ÚS 138/03 ústavný súd opätovne zdôraznil: „... je preto úlohou súdu aj pri uplatňovaní Občianskeho súdneho poriadku a v spojení s čl. 46 ods. 2 ústavy zisťovať, či rozhodnutia správneho orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmania, je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé týkať sa jeho základných práv alebo slobôd. V prípade, ak súd zistí, že tomu tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho preskúmania.“

5. Vychádzajúc z týchto právnych záverov stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vo vzťahu k čl. 46 ods. 2 ústavy a skutkového stavu opísaného sťažovateľkou ústavný súd uzavrel, že v jej veci nie je daná jeho právomoc (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Preto sťažnosť pre nedostatok právomoci odmietol už po jej predbežnom prerokovaní.